

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH

**płk dr Jacek PAWŁOWSKI
mjr dypl. Ryszard TABOR
mjr dypl. Mariusz WIATR**

**MODEL ROZWOJU OFICERA W SIŁACH
ZBROJNYCH RP**

**/Opracowanie wyróżnione drugą nagrodą
przez ministra obrony narodowej
w konkursie pod hasłem:**

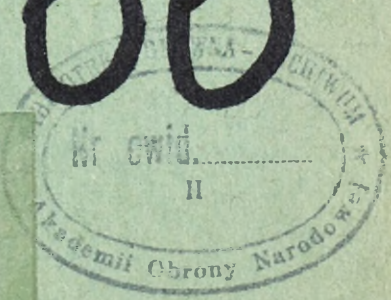
**"I TY MOŻESZ MIEĆ WPŁYW NA KIERUNKI POLITYKI KADROWEJ
W WOJSKU"/**

59766

**Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej**

05-001903-001-0

płk dr Jacek PAWŁOWSKI
mjr dypl. Ryszard TABOR
mjr dypl. Mariusz WIATR

MODEL ROZWOJU OFICERA W SIŁACH ZBROJNYCH RP

1

/Opracowanie wyróżnione drugą nagrodą
przez ministra obrony narodowej
w konkursie pod hasłem:

"I TY MOZESZ MIEĆ WPŁYW NA KIERUNKI POLITYKI KADROWEJ W WOJSKU"/

SPIS TREŚCI

	Str.
WSTĘP.....	3
1. Rola i zadania oficera na współczesnym i przewidywanym polu walki.....	6
2. Wymogi stawiane oficerom przez przewidywany charakter przyszłego pola walki.....	8
3. Konceptyjny model rozwoju oficera w służbie w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w jej nowych uwarunkowaniach ustrojowych.....	10
3.1. Dobór, przygotowanie oraz wyznaczanie oficerów na stanowiska służbowe.....	22
3.2. Awansowanie oficerów na wyższe stopnie wojskowe.....	31
ZAKOŃCZENIE.....	34

WSTĘP

Udział w konkursie pod hasłem: "I TY MOŻESZ MIEĆ WPLYW NA KIERUNKI POLITYKI KADROWEJ W WOJSKU", ogłoszonym przez Komisję Główną Ministerstwa Obrony Narodowej Do Spraw Inicjatyw i Nowatorstwa wspólnie z Departamentem Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej, potraktowaliśmy jako możliwość zaprezentowania swoich przemyśleń dotyczących zagadnień związanych z kształtowaniem polityki kadrowej w wojsku. Główną uwagę skupiliśmy na koncepcji wytyczenia nowych sfer jej działalności w stosunku do przyszłych oficerów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Jako oficerowie z pewnym doświadczeniem dowódczym i dydaktycznym odczuwaliśmy na własnej "skórze" i obserwowaliśmy, nie tylko na swoich podwładnych, skutki pozytywne i spustoszenia jakie powodowała nie zawsze odpowiedzialna polityka kadrowa w środowisku żołnierzy zawodowych. Podjęliśmy się uczestnictwa w konkursie przede wszystkim dlatego, że nasza znajomość zasad prowadzenia dotychczasowej polityki kadrowej w Siłach Zbrojnych jest intuicyjna, zaledwie się jej domyślamy, a szczegółowe przepisy wykonawcze są nam prawie obce. Na podstawie wszechstronnych obserwacji otaczającego nas środowiska oficerskiego doszliśmy do wniosku, że polityka kadrowa w stosunku do oficerów nie może być prowadzona tak jak dotychczas. Nie silimy się również na totalną jej krytykę. Intencją naszą jest przede wszystkim, zaprezentowanie koncepcyjnego modelu przebiegu służby oficera w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w jej nowych uwarunkowaniach ustrojowych, z uwzględnieniem przewidywanego charakteru

przyszłych działań bojowych.

Sformułowanie odpowiedzi na pytanie: Jak powinna przebiegać służba oficera w Siłach zbrojnych Rzeczypospolitej? zawarliśmy w rozwiązaniu problemu głównego. Polega on na próbie określenia drogi rozwoju oficera w służbie, poprzez udzielenie odpowiedzi na następujące pytania szczegółowe:

1. Jaka jest rola i zadania oficera na współczesnym i prognozowanym polu walki?
2. Jakim wymogom powinien sprostać oficer?
3. Jak i czym powinien być kształtowany rozwój oficerów w służbie, w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej?
4. Jak powinien przebiegać dobór, przygotowanie oraz wyznaczanie oficerów na stanowiska służbowe w Siłach Zbrojnych?
5. Jakie powinny obowiązywać zasady awansowania oficerów na wyższe stopnie wojskowe?

W rozdziale pierwszym zatytułowanym: "Rola i zadania oficera na współczesnym polu walki" oraz podrozdziale tego rozdziału, traktującym o wymogach stawianych oficerom przez przewidywany charakter przyszłego pola walki podjęliśmy próbę określenia, w ogromnych skrótach myślowych, podstawowych praw kształtujących współczesne pole walki, nie zawsze dostrzeganych przez teoretyków nauk wojskowych. Na tle tych praw, określiliśmy rolę oficera w siłach zbrojnych i podstawowe jego zadania, z zastrzeżeniem, że cechy psychofizyczne oficerów zmieniają się na tle ewolucji środków walki nieznacznie. Wymagają one jednak pielęgnacji, głównie poprzez świadome doskonalenie osobowości oficera.

Z doskonaleniem osobowości oficera wiąże się nierozzerwalnie

budowanie przez niego swego autorytetu moralnego i fachowego. Współczesna psychologia jednoznacznie dowodzi, że autorytet w określonym środowisku budować można jedynie w oparciu o rzetelną wiedzę. Dlatego oficerowie powinni mieć stworzone warunki do ciągłego jej pogłębiania. Wiedza jest im potrzebna do doskonalenia ich osobowości i kształtowania autorytetów.

W rozdziale trzecim, tworząc konceptualny model rozwoju oficera w służbie, w jej nowych uwarunkowaniach ustrojowych, dążyliśmy do zapewnienia doboru i doskonalenia w korpusie oficerskim ludzi o najlepszych predyspozycjach psychofizycznych.

Doskonale zdając sobie sprawę ile kosztuje wyszkolenie oficera założyliśmy, że oficer będzie zdobywał wykształcenie wyższe honorowane przez administrację państwową, przydatne w sektorze cywilnym. Wszyscy oficerowie, którzy odejdą do rezerwy po odpowiedniej wysłudze lat lub ze względu na stan zdrowia, a wyrażą chęć dalszej pracy w administracji państwowej, będą w niej zatrudniani w pierwszej kolejności.

Dobór, przygotowanie i wyznaczanie oficerów na stanowiska służbowe oraz ich awansowanie na wyższe stopnie wojskowe oparliśmy na ścisłym powiązaniu szkolenia doskonalącego ze służbą wojskową. Uznaliśmy za słuszne, "blokowanie" dalszego rozwoju oficera w służbie z powodu jakiegokolwiek niedbałości w tym zakresie, powstałej z winy oficera. Jesteśmy przekonani, że każdy oficer powinien mieć stworzoną możliwość awansu tylko raz. Uważamy, że rola Departamentu Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej w proponowanym przez nas modelu rozwoju oficera sprowadzi się wówczas, głównie do nadzoru rozwoju oficerów w służbie i przes-

trzegania praworządności. Proponowany przez nas model podniesie jego rangę w społeczeństwie pod warunkiem, że oficerowie przestaną rozmawiać o pieniądzach, ponieważ będą je mieli.

1. ROLA I ZADANIA OFICERA NA WSPÓŁCZESNYM I PRZEWIDYWANYM POLU WALKI.

Współczesna walka zbrojna kształtowana jest przez rewolucję przemysłowo - informacyjną. Coraz bardziej widocznym na polu walki efektem jej wszechobecności są powszechnie występujące na nim zjawiska kompensacji czasoprzestrzeni oraz procesy uwalniania żołnierzy uczestniczących w walce od trudu fizycznego, a zmuszanie ich do wysiłku intelektualnego.

Dzieje się tak dlatego, że wprowadzane na uzbrojenie wytwory ery informacyjno - przemysłowej /moduły walki/, takie jak: rakiety samonaprowadzające się typu odpal - zapomnij, samosterujące pociski, inteligentne miny, kosmiczne środki rozpoznania, systemy rozpoznawczo uderzeniowe naziemne i powietrzne, wymagają od obsługujących je żołnierzy umiejętności koncepcyjnego myślenia, a mniej siły fizycznej. Uwalnianie od trudu fizycznego nie oznacza jednak odwracania uwagi od kondycji fizycznej oficerów i żołnierzy. Wręcz odwrotnie, by sprostać zadaniom realizowanym w sferze intelektu, oficerowie i żołnierze powinni być, zgodnie z zasadą: "W zdrowym ciele zdrowy duch" wyjątkowo sprawni fizycznie i psychicznie.

Powszechność i wszechobecność zjawiska kompensacji czasoprzestrzeni w obszarach działań bojowych spowodowana jest rozwojem środków zdobywania, gromadzenia, opracowywania i przekazywania informacji opartych na technice cyfrowej i wykorzystujących falę elektromagnetyczną do jej przesyłania. Bezpośrednim skutkiem kompensacji czasoprzestrzeni występującej w obszarach dzia-

łań bojowych jest to, że decyzje dowódców dotyczące sposobów rozegrania pojedynków ogniowych, bitew i starć zbrojnych podejmowane i realizowane są w czasie zbliżonym do rzeczywistego na odległościach setek i tysięcy kilometrów.

Rolą oficerów jako dowódców jest wykorzystywanie modułów walki i powodowanych przez nie zjawisk w taki sposób, aby osiągnąć postawiony przed nimi cel walki, który według Clausewitz'a jest kontynuacją celu politycznego realizowanego przy pomocy wojny.

Współczesne środki walki są wytworami człowieka i przedstawiają sobą skończone systemy działania. Użycie ich zgodnie z celami i zadaniami dla których je skonstruowano wymaga dwóch rodzajów obsługi:

Pierwszego - zgodnego z przeznaczeniem i zamiarem człowieka wykorzystania środka walki do celowego działania.

Drugiego, - polegającego na zadbaniu o sprawność techniczną i ciągłe dostarczanie energii do środka walki /obsługa techniczna i zaopatrzenie/.

Podstawowym zadaniem oficerów jest więc zgodne z przeznaczeniem środków walki także ich zorganizowanie, aby zapewnić wykonanie zadań stawianych przez dowódców.

Do realizacji wyżej wymienionego zadania oficerowi potrzebny jest autorytet moralny i fachowy. Aby go świadomie budować, powinien on posiadać osobowość elastyczną i z wyobraźnią, złożoną z cech, które są przypisywane umysłom ścisłym i humanistom. Chciałoby się aby oficerowie byli jednocześnie dobrymi technikami i humanistami. Wydaje się, że obecny system naboru i kształ-

cenia oficerów nie w pełni zabezpiecza ten wymóg.

2. WYMOGI STAWIANE OFICEROM PRZEZ PRZEWIDYWANY CHARAKTER PRZYSZŁEGO POLA WALKI.

Problematyka poszukiwania odpowiedniego modelu osobowości oficera zaprzętała umysły starożytnych i jest aktualna po dzień dzisiejszy. Współcześni oficerowie to przecież spadkobiercy dawnych tradycji rycerskich, mający i dzisiaj z nimi wiele wspólnego. Przede wszystkim cechy charakterologiczne, które wyróżniają ich ze społeczeństwa. Zmieniają się gwałtownie środki instrumentalizacji pola walki oraz warunki, w których prowadzone są współczesne konflikty zbrojne. Cechy psychofizyczne wyróżniające oficerów spośród ludzi uczestniczących w przygotowaniu i prowadzeniu walki zbrojnej zmieniają się jednak nieznacznie. Dlatego też bez obawy można sięgać do historii bliższej i dalszej przy opracowywaniu wymogów stawianych kandydatom na oficerów.

Doświadczenie historyczne oraz charakter współczesnego i przewidywanego przebiegu walki zbrojnej podpowiada, że na każdym polu walki, w tym i przyszłym, przy ogólnym założeniu jednakowego poziomu środków je instrumentalizujących /jednakowych potencjałów stron walczących/ o zwycięstwie i przegranej decydują takie zjawiska psychiczne jak strach i odwaga. Strach to zjawisko psychiczne najbardziej niepożądane na polu walki. Powoduje on bowiem u żołnierzy niewiarę we własne siły, a głównie w używane przez nich środki walki, wywołuje panikę, a w efekcie przegrana bitwę, kampanię, nawet wojnę. Najczęściej zjawisko to spowodowane jest zaskoczeniem, nieznaną bronią i nowymi metodami walki zastosowanymi przez przeciwnika. Porządane natomiast cechą żoł-

nierzy walczących jest odwaga. Powstaje ona wówczas gdy żołnierze przygotowani są do przewidywania przebiegu wydarzeń na polu walki i mają zaufanie do broni oraz dowódców. Na odwagę wpływa również pozytywnie patriotyzm, duma narodowa i dyscyplina wojskowa. Umiejętność tłumienia strachu u siebie i swoich podwładnych, a eksponowanie odwagi oraz ujęcie jej w formy celowo zorganizowanej walki zbrojnej to jeden z podstawowych wymogów, któremu powinien sprostać każdy oficer. Wymóg ten nakłada na oficerów umiejętność budowania własnego autorytetu moralnego i fachowego który wyznaczałby ich pozycję w siłach zbrojnych. Do budowania własnego autorytetu moralnego i fachowego, oraz kształtowania swojej osobowości w oparciu o rzetelną wiedzę musi być stworzona taka droga ich rozwoju, która zapewni dobór i doskonalenie w korpusie oficerskim ludzi o najlepszych predyspozycjach psychofizycznych do tego zawodu.

3. KONCEPCYJNY MODEL ROZWOJU OFICERA W SŁUŻBIE, W SIŁACH ZBROJNYCH RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ, W JEJ NOWYCH UWARUNKOWANIACH USTROJOWYCH.

Istotą tego rozdziału jest odpowiedź na pytanie: Jaką stworzyć drogę rozwoju dla oficerów, która w sposób obiektywny i naturalny zapewniałaby dobór i doskonalenie w korpusie oficerskim ludzi o najlepszych predyspozycjach psychofizycznych dla tego zawodu ?.

Oficerowie z racji swojego wykształcenia funkcji, które realizują to duma wielkich narodów świata. Oficerska kariera zawodowa, to marzenie niekiedy bardzo trudne do zrealizowania dla wielu zdolnych ludzi w krajach Zachodniej Europy i Stanach Zjednoczonych. Powód - niezwykle ostra selekcja kandydatów na oficerów oraz konieczność ciągłego doskonalenia swej osobowości i umiejętności zawodowych, przez cały czas trwania kariery zawodowej.

W Rzeczypospolitej Polskiej natomiast według stanu Sił Zbrojnych na 1.01.1991r. przypada jeden oficer na około pięciu żołnierzy /chorążych, podoficerów zawodowych i żołnierzy zasadniczej służby wojskowej/^{1/}. Natomiast system rekrutacji i szkolenia oficerów nastawiony jest dotychczas, głównie na ilość mniej na jakość. Oficerowie prezentują wiedzę z reguły tylko w zakresie niezbędnym do pracy na zajmowanych stanowiskach /zestawach sprzętu/. Odrębne szkolnictwo wojskowe, a przede wszystkim

1/ Wojsko Polskie Fakty i Liczby Rozdział II, str.16.

Wyd. MON 1990. /Copyright by Sztab Generalny WP Warszawa 1990/

dobór treści nauczania, stworzyło sytuację, w której oficerowie wysublimowani są ze społeczeństwa i z reguły w przypadku wcześniejszego odejścia z sił zbrojnych są przez państwo nie wykorzystywani. Wyjątek stanowią absolwenci Wojskowej Akademii Technicznej, Wojskowej Akademii Medycznej oraz niektórzy absolwenci Bezpośrednim skutkiem niewłaściwie funkcjonującego szkolnictwa Wyższej Szkoły Marynarki Wojennej i Wyższej Szkoły Lotniczej. wojskowego jest brak wykwalifikowanych kadr w sektorze administracji państwowej i ogromne marnotrawstwo budżetu narodowego na jego utrzymywanie. Na tak wielkie marnotrawstwo wysiłku szkoleniowego i wyszkolonego potencjału ludzkiego nie pozwalają sobie nawet najbogatsze państwa świata.

W nowych uwarunkowaniach geopolitycznych i ustrojowych, w których znalazła się niepodległa III Rzeczpospolita, wysublimowani ze społeczeństwa oficerowie, to między innymi pozostałość i wynik ich przygotowania w duchu zaczepnego charakteru doktryny Układu Warszawskiego. Nastawiony na duże straty osobowe w korpusie oficerskim, przez 45lat obowiązywania, zdewaluował on rangę tego korpusu i poniżył jego autorytet w społeczeństwie. Wpłynęło to również na proporcje, które obecnie charakteryzują się dużym niedoborem młodszej kadry oficerskiej i ogromną nadwyżką starszych stopniem i wiekiem oficerów, których nie można wyznaczyć na wakujące niższe stanowiska. Nie nadają się oni również, z różnych względów, na stanowiska w administracji państwowej.

Naprawę istniejącego stanu rzeczy w Rzeczpospolitej należy zacząć, wzorem Komisji Edukacji Narodowej od przeorganizowania dotychczas istniejącego systemu szkolnictwa wojskowego. Mamy bo-

wiem chlubne tradycje szkolnictwa wojskowego, przydatnego narodowi, nie tylko na czas wojny. Jest to przede wszystkim wychowanie cywilno - wojskowe młodzieży w okresie wpływu idei Oświecenia, realizowane w Rzeczypospolitej przez Komisję Edukacji Narodowej. Bezpośrednim jego skutkiem było nabieranie przez armię polską charakteru wojska narodowego. Znalazło to wyraz w Konstytucji 3 maja 1791r. w rozdziale XI zatytułowanym "Siła zbrojna narodowa", gdzie napisano: "Wszyscy przeto obywatele są obrońcami całości i swobód narodowych. Wojsko nic innego nie jest, tylko wyciągnięta siła obronna i porządna z ogólnej siły narodu".

Przeorganizowywanie systemu szkolnictwa wojskowego należy oprzeć o sprawdzone wzory, głównie niemieckiego i częściowo amerykańskiego szkolnictwa wojskowego.

W celu zapobieżenia utracie przez oficerów kontaktu ze społeczeństwem, szkolnictwo wojskowe musi dawać im wykształcenie wyższe na poziomie akademickim przydatne w środowisku cywilnym i przez to środowisko uznawane. Natomiast kursy powinny przygotowywać oficera do zajmowania kolejnych stanowisk służbowych. Ukończenie Akademii Obrony Narodowej oraz rocznego Podyplomowego Studium Operacyjno-Strategicznego uprawniałoby do piastowania wyższych stanowisk w Siłach Zbrojnych i Państwie. Atrakcyjność finansowa zawodowej służby wojskowej powinna zabezpieczyć ciągły napływ kandydatów na oficerów po ukończonych studiach cywilnych.

Dla każdego żołnierza zawodowego musi być jasno określona droga jego rozwoju, jednakowa dla wszystkich. Do niej dowiązane zasady awansowania na kolejne stanowiska i stopnie wojskowe.

Podczas pokoju kariera zawodowa oraz awansowanie żołnierzy zawodowych zależy musi przede wszystkim od poziomu ich wiedzy i praktycznej umiejętności kierowania zespołami ludzkimi, ujętymi w strukturach organizacyjnych Sił Zbrojnych. Każdy oficer po odejściu z wojska powinien być odpowiednio wykorzystany /zatrudniony/ w administracji państwowej na stanowiskach zgodnych z jego kwalifikacjami.

Biorąc pod uwagę wyżej sformułowane wymagania, przy podjęciu próby przywrócenie należnego szacunku oficerom, oraz stworzenia w oparciu o ich umiejętności sił zbrojnych nowego typu, przebieg służby oficera podzieliliśmy na cztery etapy /Rys.1/

ETAP I	ETAP II	ETAP III	ETAP IV
Oficerskie szkolenie podstawowe, dwuletnia praktyka na stanowisku dcy plutonu	Uzyskanie wyższego wykształcenia, czteroletnie dowodzenie kompanią. Oficerowie posiadający wyższe wykształcenie czteroletnie dowodzenie plutonem i czteroletnie dowodzenie kompanią/baterią/	Ukończenie AON dowodzenie batalionem, oddz. Ukończenie PSS dowodzenie ZT, ZO praca w sztabach ND, ZO, OW, Sz RWiS lub Ukończenie WKDO II stopnia służba w sztabach batal., oddz., ZT	praca administracji państwowej jako oficerowie rezerwy
Oficerowie kontraktowi		Oficerowie zawodowi	Oficer rezerwy
Lata	4	12	30/25/

Rys.1. Przebieg służby oficera w Siłach Zbrojnych.

ETAP_PIERWSZY - trwający cztery lata, zaczynający się oficerskim szkoleniem podstawowym, a kończący dwuletnią pracą na stanowisku dowódcy plutonu;

ETAP_DRUGI - trwający osiem lat i przeznaczony:

-dla oficerów nie posiadających wyższego wykształcenia /politechnicznego, humanistycznego/ na jego zdobycie, a zakończony czteroletnim dowodzeniem kompanią;

-dla oficerów posiadających wyższe wykształcenie na czteroletnie dowodzenie plutonem /zespołem, urządzeniem/, trzymiesięczny kurs dowódców kompanii /baterii/ i czteroletnie dowodzenie kompanią.

W etapie pierwszym i drugim wszyscy oficerowie zatrudniani są na prawach oficerów kontraktowych.

Różnica między oficerem kontraktowym, a zawodowym polega na uprawnieniach emerytalnych. Oficerowi kontraktowemu uprawnienia emerytalne, bez względu na powód odejścia do rezerwy nie należą się. Oficerom zawodowym natomiast przysługują. W chwili otrzymania tytułu "Oficer Zawodowy" /po pozytywnym ukończeniu pierwszego stopnia Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów/ nabywają oni prawa do emerytury, która wzrasta po każdym roku służby, do ustalonej przepisami wielkości.

ETAP TRZECI - trwający osiemnaście lat, tylko dla oficerów zawodowych, przeznaczony na dwuletnie studia w Akademii Obrony Narodowej, dziewięciomiesięczną praktykę w związku taktycznym, ośmioletnie dowodzenie /4 lata batalionem, 4 lata oddziałem/, roczne podyplomowe studia operacyjno-strategiczne i sześciolletnią służbę na stanowiskach dowódczo-sztabowych w związkach taktycznych, związkach operacyjnych, dowództwach okręgów wojskowych i Naczelnym Dowództwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej. Natomiast dla oficerów zawodowych, którzy nie podjęli studiów w Akademii Obrony Narodowej przeznaczony na ukończenie rocznego Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów i dwunastoletnią służbę na stanowiskach oficerów sztabów oddziałów i związków taktycznych;

-ETAP CZWARTY - tylko dla oficerów rezerwy po dwudziestu-

pięciu i trzydziestu latach zawodowej służby wojskowej, wyrażających zgodę na pracę w pionie administracji państwowej. Rozpoczyna się rocznym kursem administracyjnym, po którym następuje praca w służbie Rzeczypospolitej na stanowiskach administracyjnych w pełnym wymiarze godzin pracy do 65 roku życia. Po ukończeniu 65 lat oficerowie przechodzą na emeryturę na ogólnych zasadach zgodnie z aktualnie obowiązującą ustawą emerytalną.

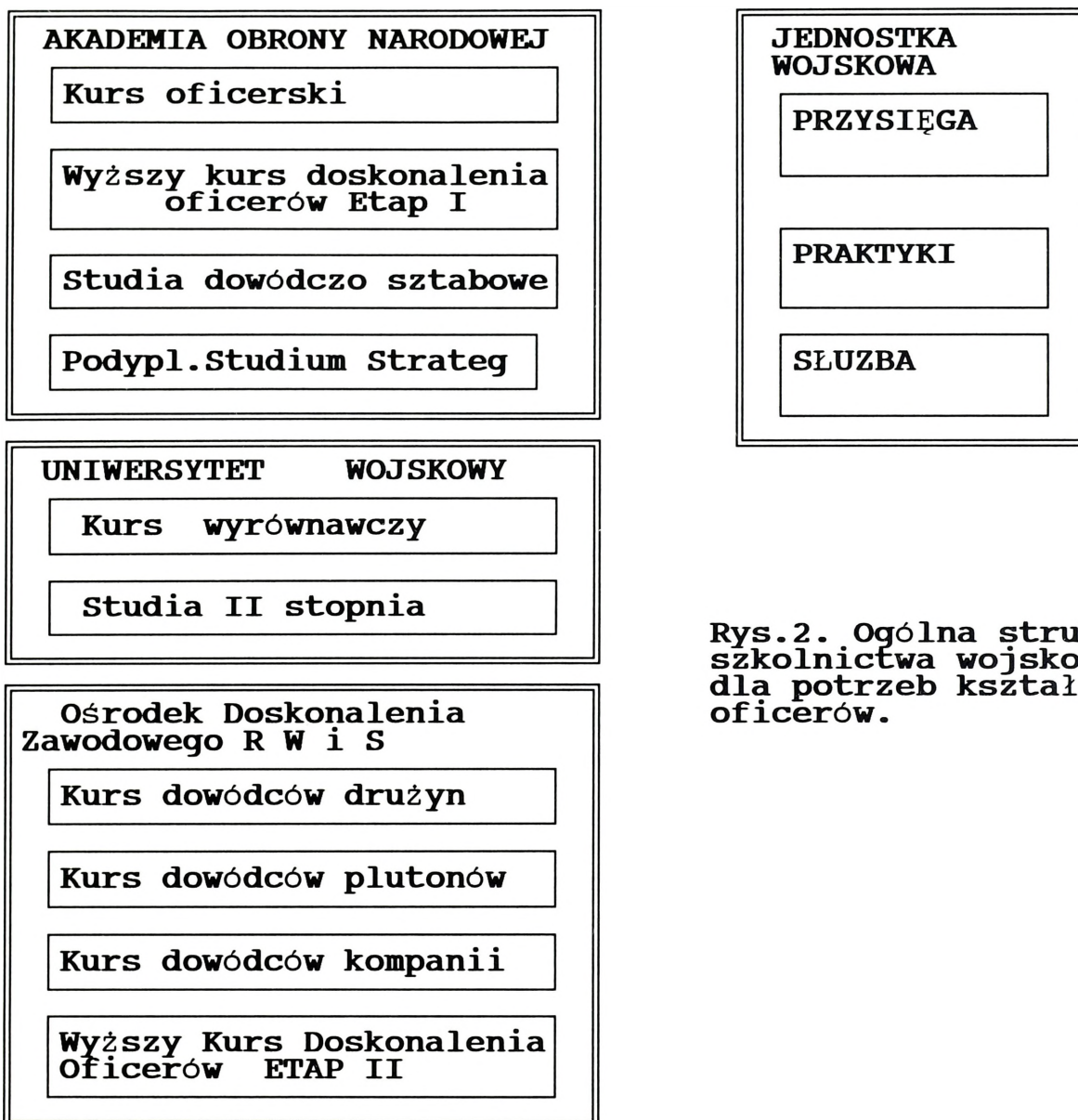
Pomyślna realizacja stworzonego przez nas konceptualnego modelu rozwoju oficera w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej jest możliwa, podobnie jak w czasach Komisji Edukacji Narodowej, dopiero po adaptacji dotychczasowego systemu szkolnictwa wojskowego, na odpowiadający potrzebom prezentowanego przez nas modelu.

Nie jest naszą intencją tworzenie nowego systemu szkolnictwa wojskowego zabezpieczającego potrzeby kształcenia oficerów, ponieważ uważamy, że jest to proces niecelowy i bardzo kosztowny. Dostrzegamy natomiast możliwość prostej adaptacji dotychczas funkcjonującego szkolnictwa wojskowego dla realizacji celów naszej koncepcji.

Ogólna struktura szkolnictwa wojskowego, powinna mieć następujący kształt: /Rys.2/

Adaptację obecnie istniejącego szkolnictwa wojskowego na odpowiadające potrzebom naszej koncepcji widzimy następująco:

Akademię Obrony Narodowej należy traktować jako najważniejszy ośrodek /centrum/ kształcenia ogólnego i dowódczego oficera w głównych etapach jego kariery zawodowej. W Akademii oficer otrzymywałby pierwszy stopień oficerski i patent oficerski. Po

Rys.2. Ogólna struktura szkolnictwa wojskowego dla potrzeb kształcenia oficerów.

ukończeniu w Akademii pierwszej części Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów, otrzymywałby tytuł "Oficera Zawodowego". Studia w Akademii otwierałyby oficerowi drogę do najwyższych stanowisk dowódczych w Siłach Zbrojnych i kierowniczych w administracji państwowej. Istniejąca w obecnym kształcie Akademia Obrony Narodowej, po nieznacznej adaptacji, polegającej na modyfikacji programów nauczania oraz przygotowaniu i prowadzeniu corocznie jednego kursu oficerskiego dla kandydatów na oficerów, zakończonego ich promocją na pierwszy stopień oficerski i wręczeniem patentu

oficerskiego, spełnia potrzeby naszej koncepcji.

Do roli Uniwersytetu Wojskowego z powodzeniem można zaadaptować Wojskową Akademię Techniczną, która w tej chwili pełni podobną rolę do tej, jaką przewidzieliśmy dla Uniwersytetu Wojskowego. Adaptacja Wojskowej Akademii Technicznej polegałaby, według nas, na stopniowym zastępowaniu jej personelu dydaktycznego, cywilnymi nauczycielami akademickimi i przekształcaniu jej z naukowo - badawczej w uczelnię typowo dydaktyczną, prowadzącą studia humanistyczno - politechniczne drugiego stopnia.

Rolę ośrodków doskonalenia zawodowego rodzajów wojsk i służb może z powodzeniem pełnić większość istniejących wyższych szkół oficerskich. Ich bazy szkoleniowe oraz personel dydaktyczny jest przygotowany do kształtowania oficera zgodnie z wymogami poszczególnych rodzajów wojsk i służb.

Oficerami mogą zostać tylko osoby posiadające obywatelstwo polskie, wykształcenie średnie ze zdaniem z wynikiem pozytywnym egzaminem dojrzałości, półwyższe, wyższe pierwszego lub drugiego stopnia oraz wymaganą kategorię zdrowia.

Etap pierwszy dla wszystkich chętnych, bez względu na płęć-kandydatów na oficerów spełniających wyżej wymienione warunki, rozpoczyna się wraz z innymi poborowymi, trwającym trzy miesiące szkoleniem podstawowym zakończonym przysięgą w jednostkach liniowych, wybranych do służby przez kandydatów na oficerów.

Po pomyślnym przebiegu szkolenia podstawowego kandydaci na oficerów rozpoczynają sześciomiesięczne szkolenie specjalistyczne i ogólnowojskowe w Ośrodku Doskonalenia Zawodowego wybranego przez siebie Rodzaju Wojsk i Służb, przygotowujące ich do do-

wodzenia drużyną. Po pozytywnym zaliczeniu szkolenia kierowani są do jednostek wojskowych, w których będą pełnili służbę jako

KANDYDACI NA OFICERÓW wyksz. średnie, wyższe	SZKOLENIE podstawowe w Jedn. Woj wybranego do służby R W i S PRZYSIĘGA	SZKOLENIE specjalistyczne i ogólnowojskowe do szczebla dowódcy drużyny /obsługi, zespołu, działonu/ w Ośrodku Dosk Zawodowego wybranego RWiS	PRAKTYKA na st.dcy drużyny w Jedn. Woj	KURS OFICERSKI w AON	KURS dowódców plutonów w Ośrod. Dosk. Zawod. RWiS	SŁUŻBA w J.W. na stanowisku dcy plutonu	
miesiące lata	3	9	1	15	21	24 2	88 4

Rys.3. Przebieg pierwszego etapu służby oficerów.

podchorążowie, na półroczną praktykę na stanowiska dowódców drużyn /działonów, zespołów, urządzeń równorzędnych stanowisku dowódcy drużyny/. Po pomyślnie odbytej praktyce na stanowiskach dowódców drużyn, kandydaci na oficerów kierowani są na sześciomiesięczny kurs oficerski do Akademii Obrony Narodowej, którego głównym celem jest zapoznanie oficerów z ich rolą i zadaniami w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Oficerskim Honorowym Kodeksem Postępowania i drogą rozwoju jaka ich czeka w służbie. Po kursie oficerskim, kandydaci na oficerów awansowani są do stopnia podporucznika, otrzymują patent oficerski i jako oficerowie kontraktowi kierowani są do ośrodków doskonalenia zawodowego Rodzajów Wojsk i Służb na trzymiesięczny kurs dowódców plutonów /zespołów, urządzeń równorzędnych etatem dowódcy plutonu/, po którym przystępują do pracy na swoim pierwszym oficerskim stanowisku służbowym.

Po dwóch latach pracy na stanowisku dowódcy plutonu, prowadzone są z oficerami rozmowy kwalifikacyjne, w wyniku których oficerowie decydujący się na dalszą służbę w siłach zbrojnych rozpoczynają drugi etap służby w sposób następujący:

Oficerowie, którzy nie mają ukończonych studiów wyższych pierwszego lub drugiego stopnia, a wyrażają chęci do ich podjęcia w trybie stacjonarnym, po dwuletniej pracy na stanowisku dowódcy plutonu kierowani są na Uniwersytet Wojskowy na trzymiesięczny kurs przygotowawczy. Pozytywne ukończenie kursu przygotowawczego uprawnia do podjęcia studiów, na wybranych lub wskazanych przez przełożonych /zgodnie z zapotrzebowaniem sił zbrojnych/ wydziałach tego uniwersytetu.

ROZMOWY propozycje do rezerwy lub 2 lata dca pl lub:	KURS przygotowawczy do podjęcia studiów zawodowych	STUDIA ZAWODOWE na koszt Sił Zbrojnych Wszyscy oficerowie, którzy posiadają wykształcenie średnie i zdecydowali się na ich ukończenie	KURS dowódców kompanii /baterii/	SŁUŻBA w jednostkach wojskowych na stanowiskach dowódców kompanii /baterii/
---	---	--	---	--

mies. 48
lata 4

51

93

96
8144
22

Rys.4. Przebieg drugiego etapu służby oficerów decydujących się na podjęcie zawodowych studiów pierwszego lub drugiego stopnia.

Studia trwają trzy lata i sześć miesięcy. Po ukończeniu studiów absolwenci kierowani są na trzymiesięczny kurs dowódców kompanii /baterii/ do Ośrodków Doskonalenia Zawodowego Rodzajów Wojsk i Służb, po którym obejmują dowodzenie kompaniami /bateriami/ na cztery lata.

Oficerowie, którzy nie posiadają wyższego wykształcenia, a zdecydowali się dalej pełnić zawodową służbę wojskową, nie podejmując studiów pierwszego lub drugiego stopnia mogą pełnić obowiązki dowódcy plutonu jeszcze dwa lata po czym zwalniani są do rezerwy. /Rys.5./

ROZMOWY	SŁUŻBA
propozycje do rezerwy lub:	w jedn. woj na stanowisku dowódcy plutonu przez dwa lata, po czym natychmiastowe zwolnienie do rezerwy

Rys.5. Przebieg drugiego etapu służby oficerów nie posiadających studiów wyższych i nie wyrażających zgody na ich podjęcie.

Oficerowie posiadający wyższe wykształcenie pierwszego lub drugiego stopnia po dwóch latach dowodzenia plutonem mogą odejść, zgodnie z ich decyzją do rezerwy lub pełnić obowiązki dowódcy plutonu /równorzędne/ jeszcze cztery lata. /Rys.6./

ROZMOWY	SŁUŻBA	KURS	SŁUŻBA
propozycje do rezerwy lub	w jedn. woj na stanowisku dowódcy plutonu	dowódców kompanii /baterii/	w jednostkach wojskowych na stanowiskach dowódców kompanii /baterii/
mies. 48	93	96	144
lata 4		8	12

Rys.6. Przebieg drugiego etapu służby oficerów posiadających wyższe studia i decydujących się na dalszą służbę w siłach zbrojnych.

Po tym okresie chętni do dalszej służby oficerowie są kierowani na kurs dowódców kompanii, po którym następuje czteroletni okres dowodzenia kompanią. /Rys.6./

Czteroletni okres dowodzenia kompanią /baterią/ kończy drugi etap służby oficera posiadającego ukończone studia pierwszego lub drugiego stopnia w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej.

Wszyscy oficerowie, którzy dowodzili cztery lata kompanią /baterią/, a zdecydowali się na dalszą służbę wojskową, kierowani są na Wyższy Kurs Doskonalenia Oficerów. Rozpoczyna on trzeci etap ich służby, jest dwuczęściowy i trwa dwanaście miesięcy.

ROZMOWY propozycje do rezerwy lub:	KURS WKDO do stanowisk sztabowych, najlepsi na studia w AON	STUDIA W AON dowódczo sztabowe	PRAKTYKA na stanowisku oficerów sztabów w ZT /ZO/	SLUŻBA w j.w dowódca batalionu /dywizjo- nu/ 4 lata dowódca, szef sztabu oddziału 4 lata	KURS PSStrat	SLUŻBA na wyższych stanowiskach w SZ RP	PRACA dla chętnych w admin państwowej
mies. 144 lat 12	147	171	180 15	276 23	288 24	348 30	55

Rys.7.Przebieg trzeciego i czwartego etapu służby oficerów, którzy ukończyli studia w Akademii Obrony Narodowej i Podyplomowe Studium Strategiczne.

Pierwsza część kursu odbywa się w Akademii Obrony Narodowej i obejmuje przekazanie podstawowej wiedzy, niezbędnej do pracy oficerowi sztabu. Celem jej jest ostateczna weryfikacja oficerów pod kątem ich przydatności do pracy sztabowej lub dowódczej. To również surowy egzamin na studia w Akademii Obrony Narodowej, ponieważ tylko dla 10 - 15% uczestników kursu są one możliwe.

Oficerowie, którzy zakwalifikowali się na stacjonarne studia w Akademii Obrony Narodowej, rozpoczynają w niej dwuletnie studia dowódczo sztabowe. /Rys.7/ Po ukończeniu Akademii Obrony

Narodowej, wszyscy absolwenci kierowani są na dziewięciomiesięczną praktyką, na stanowiska oficerów sztabów w związkach taktycznych. Pomyślne ukończenie praktyki jest podstawą do wyznaczenia na stanowiska dowódców batalionów /dywizjonów/.

Wykazujący predyspozycje dowódcze oficerowie po czteroletnim dowodzeniu batalionami wyznaczani są na dowódców lub szefów sztabów oddziałów. Po czteroletnim dowodzeniu oddziałami wszyscy dowódcy i szefowie sztabów kierowani są do Akademii Obrony Narodowej na Podyplomowe Studium Operacyjno-Strategiczne. Po jego ukończeniu z wynikiem pozytywnym wyznaczani są na stanowiska dowódców, szefów sztabów związków taktycznych; szefów oddziałów, wydziałów w związkach operacyjnych, sztabach okręgów wojskowych i Sztabie Naczelnego Dowództwa. Zawodowa służba tych oficerów /generalów/ trwa 30 lat. Po tym okresie oficerowie wyrażający chęć kontynuowania dalszej pracy w administracji państwowej, kierowani są na roczny kurs administracyjny, który uprawnia ich do obejmowania wyższych stanowisk administracyjnych. Praca w administracji państwowej, może być kontynuowana do 65 roku ich życia. Po czym przechodzą na emeryturę zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Wszyscy oficerowie, którzy ukończyli pomyślnie trzymiesięczny kurs, a nie zakwalifikowali się na studia w Akademii Obrony Narodowej, kierowani są na dziewięciomiesięczny kurs specjalistyczny do Ośrodków Doskonalenia Zawodowego Rodzajów Wojsk i Służb, które przygotowują ich do pracy na przewidzianych dla nich stanowiskach w sztabach batalionów /dywizjonów/, oddziałów i związków taktycznych. /Rys.8/.

ROZMOWY	KURS WKDO	SŁUŻBA	PRACA
propozycje do rezerwy lub:	po 3 m-cach kursu w AON i niezakwalifikowaniu się na studia w AON ponowne rozmowy i wybór do rezerwy lub 9-cio m-czny kurs na stan oficerów sztabu batalionu, oddz., ZT	w J.W. na stanowiskach oficerów sztabów batalionów, oddz ZT.	dla chętnych w adm państwowej
mies 144 12	156 13	300 25	

Rys.8. Przebieg trzeciego i czwartego etapu służby oficerów, którzy ukończyli pierwszy etap Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów nie podjęli studiów w Akademii Obrony Narodowej.

Zawodowa służba wojskowa tych oficerów trwa 25 lat. Po tym okresie oficerowie wyrażający chęć kontynuowania dalszej pracy w administracji państwowej kierowani są na roczny kurs administracyjny, który uprawnia ich do wyznaczania na niższe stanowiska administracyjne. Praca w administracji państwowej, przez tych oficerów może być kontynuowana do 65 roku ich życia, po czym przechodzą na emeryturę zgodnie z obowiązującą ustawą emerytalną.

3.1. Dobór, przygotowanie oraz wyznaczanie oficerów na stanowiska służbowe.

Podstawą doboru, przygotowywania i wyznaczania oficerów na stanowiska służbowe jest uświadomienie im, że decydując się na wykonywanie tego zawodu, wszyscy mają jednakowe szanse do awansowania i piastowania najwyższych stanowisk w armii i administracji państwowej. Przekonać ich może o tym jedynie jednolity, jednakowy dla wszystkich i pryncypialnie przestrzegany system służby i kształcenia. Oparta na nim jasna droga ich rozwoju, kierująca się jedynie zasadą: "Im wyższe stanowisko służbowe tym szerszy zakres wiedzy teoretycznej i praktycznej, która jest potrzebna, aby obowiązkom na nim ciążącym podołać".

Istotą doboru, przygotowania oraz wyznaczania oficerów na stanowiska służbowe, jest takie prowadzenie tego procesu, aby ludzie o najlepszych predyspozycjach i przygotowaniu do ich pełnienia byli na nie wyznaczani. Jest to możliwe do zrealizowania jedynie pod warunkiem ścisłego powiązania szkolenia doskonalącego ze służbą. Chodzi głównie o to, aby szkolenie doskonalące, przygotowujące oficerów do kolejnych stanowisk służbowych było nierozdzielnie związane z oficerem w czasie całej jego służby w siłach zbrojnych. Jakakolwiek niedbałość w tym zakresie musi natychmiast blokować dalszy rozwój oficera w służbie. Każdy oficer powinien mieć stworzoną możliwość awansu tylko raz. W wypadku niewykorzystania jej, bez względu na przyczynę, powtórne stworzenie możliwości awansu jest niemożliwe. W celu zapewnienia permanentnego szkolenia doskonalącego oficerów, stworzony musi zostać odpowiedni system, który powinien być oparty na ośrodkach

zdobywania wiedzy teoretyczno - praktycznej i jej wykorzystywaniu na kolejnych stanowiskach służbowych w jednostkach wojskowych.

Proponujemy następujące rozwiązanie tego problemu:

Służbę wojskową oficerów nie posiadających wyższego wykształcenia wiązać nierozdzielnie z jednostką wojskową, Ośrodkiem Doskonalenia Zawodowego Rodzajów Wojsk i Służb, Uniwersytetem Wojskowym i Akademią Obrony Narodowej. Natomiast u oficerów posiadających wyższe wykształcenie w momencie zdecydowania się na służbę w dzielonym korpusie, pominięciem Uniwersytetu Wojskowego.

Weryfikowanie przydatności oficerów do zajmowania stanowisk służbowych określać należy przy pomocy opiniowania okresowego, które w formie opisowej określałoby ich predyspozycje psychofizyczne i fachowe. Opinie takie sporządzać należy dla wszystkich oficerów po dwuletnim okresie dowodzenia plutonem i czteroletnim okresie dowodzenia kompanią.

Ponadto oficerowie którzy ukończyli Akademię Obrony Narodowej opiniowani są po praktyce w sztabie związku taktycznego, czteroletnim dowodzeniu batalionem, oddziałem i związkiem taktycznym.

Oficerowie, którzy nie podjęli studiów w Akademii Obrony Narodowej, a ukończyli drugi etap Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów w Ośrodkach Doskonalenia Zawodowego Rodzajów Wojsk i Służb i pełnią służbę w sztabach batalionów, oddziałów, związków taktycznych, związków operacyjnych, okręgów wojskowych i sztabie Naczelnego Dowódcy, na polecenie przełożonego podlegają opisowe-

mu opiniowaniu, którego zadaniem jest stwierdzenie przydatności oficera do służby na zajmowanym lub perspektywicznie przewidywanym dla niego stanowisku służbowym. Z wszystkimi zaś oficerami prowadzone powinny być raz w roku rozmowy dotyczące ich dalszej służby i perspektyw rozwoju.

W proponowanej w opracowaniu drodze rozwoju oficerów, w czasie pokoju, dobór, przygotowanie oraz wyznaczanie oficerów na stanowiska służbowe przebiegałoby następująco:

Po odbyciu wraz z innymi poborowymi szkolenia podstawowego, kursu dowódców drużyn, praktyki w jednostce na stanowisku dowódcy drużyny i pozytywnym ukończeniu kursu oficerskiego, wszyscy jego absolwenci uzyskują patent oficerski i są mianowani do stopnia podporucznika./Rys.9/

Jako oficerowie kontraktowi są kierowani do jednostek wojskowych na stanowiska dowódców plutonów /urządzeń zespołów równorzędnych dowódcy plutonu/. Dwuletnie dowodzenie plutonem kończy pierwszy etap ich służby.

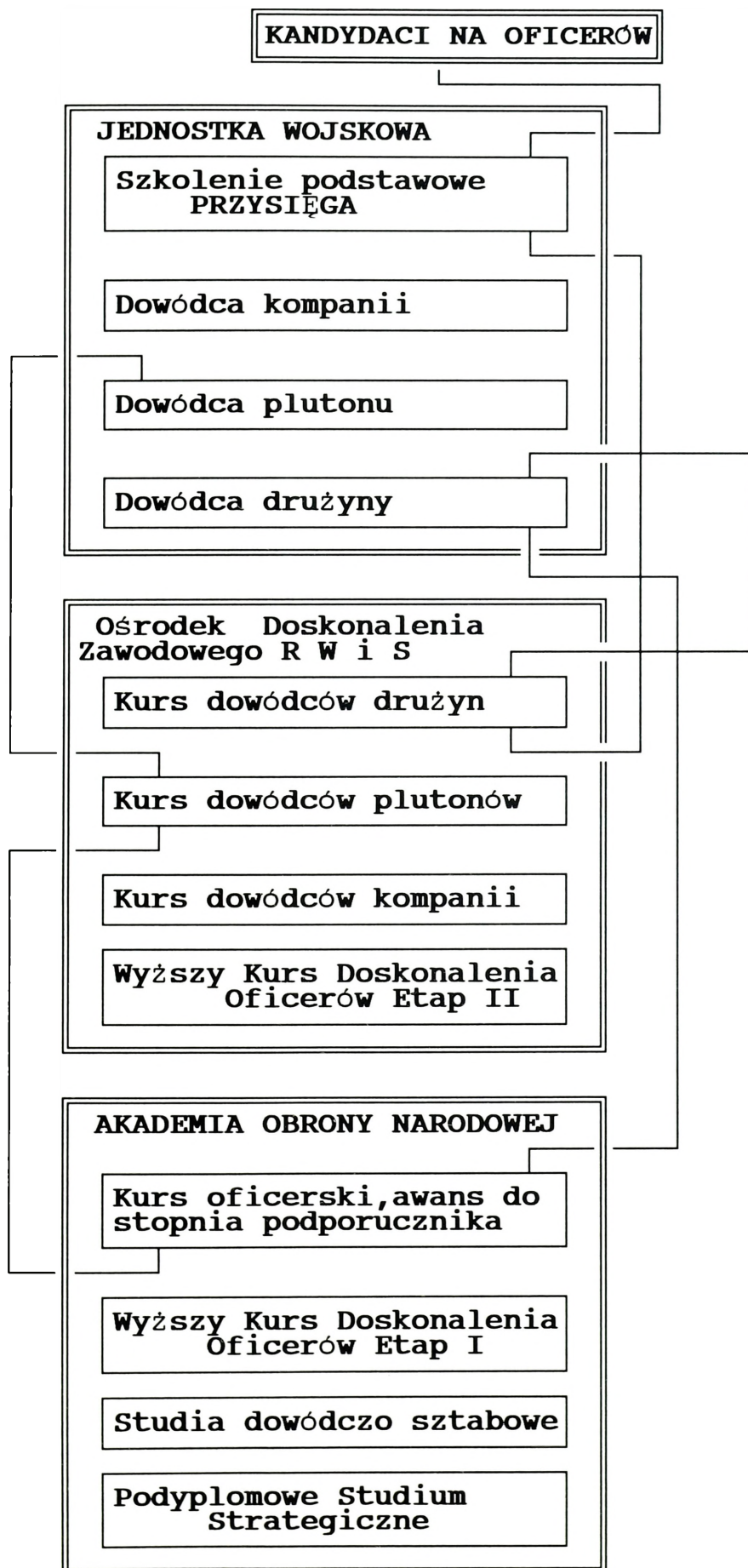
Oficerowie rozpoczynający drugi etap służby podzieleni są na dwie grupy:/Rys.10./.

-grupa pierwsza - do której zaliczani są oficerowie posiadający średnie wykształcenie;

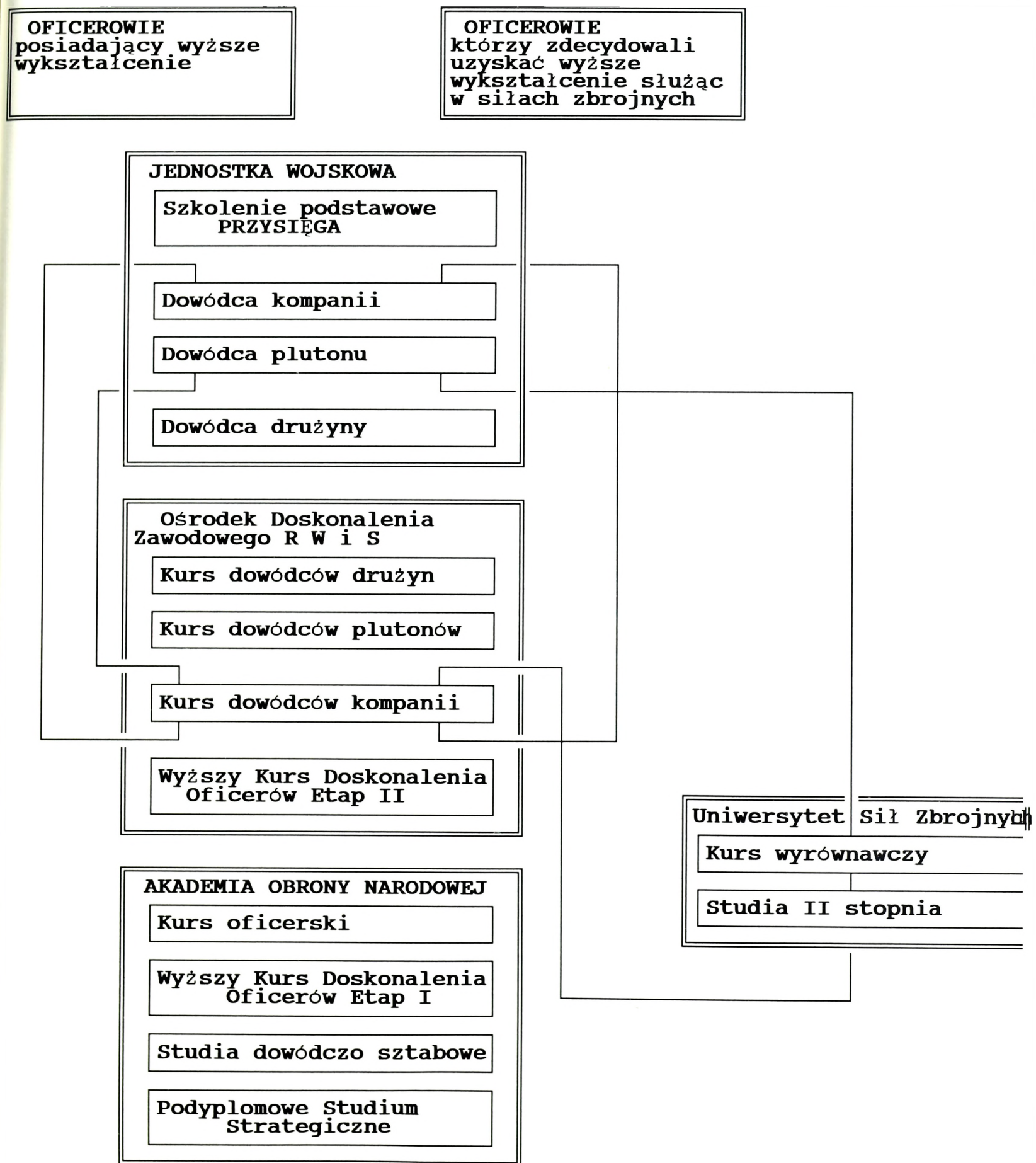
-grupa druga - do której zaliczani są oficerowie posiadający wyższe wykształcenie pierwszego lub drugiego stopnia.

Wyróżniającym się oficerom pierwszej grupy po dwuletnim dowodzeniu plutonem proponuje się skierowanie na studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Wojskowym na koszt Sił Zbrojnych. Dyp-

Rys.9. ETAP I.

Rys.10. ETAP II.

lomy ukończenia studiów honorowane są przez administrację państwową, na równi z dyplomami innych uczelni cywilnych, krajowych i zagranicznych. Po ukończeniu studiów z wynikiem pozytywnym i uzyskaniu dyplomu oficerowie ci kierowani są na kurs dowódców kompanii /baterii/. Po kursie obejmują dowodzenie kompaniami w jednostkach wojskowych na okres czterech lat. W wypadku przerwania studiów przez oficera w trakcie ich trwania, bez względu na powód /z wyjątkiem udokumentowanego leczenia uniemożliwiającego kontynuowanie nauki/, oficer obowiązany jest pokryć koszty nauki, do czasu jej przerwania lub odsłużyć ten czas na wskazanym przez przełożonego stanowisku równorzędnym dowódcy plutonu. Po odsłużeniu okresu czasu, równego czasowi studiowania, do momentu przerwania studiów lub po uiszczeniu zapłaty, oficer z zachowaniem stopnia natychmiast zwalniany jest do rezerwy. Nie jest możliwe powtórne rozpoczęcie studiów lub powtórzenie semestru czy roku.

Oficerom, którym zaproponowano podjęcie studiów, a z przyczyn osobistych nie zdecydowali się na nie, wyrazili jednak chęć dalszej służby, można zaproponować pozostawienie na stanowisku dowódcy plutonu /równorzędnym/ nie dłużej jednak niż dwa lata. Po upływie tego okresu, oficerowie ci, zwalniani są natychmiast do rezerwy. Nie jest możliwe podjęcie przez nich studiów w Uniwersytecie Wojskowym lub wyznaczanie na inne stanowiska służbowe.

Oficerów, którym nie zaproponowano podjęcia studiów w Uniwersytecie Wojskowym ani pozostania na okres następnych dwóch lat na zajmowanych przez nich stanowiskach służbowych zwalnia

się do rezerwy.

Oficerowie drugiej grupy - posiadający wyższe wykształcenie, po dwóch latach dowodzenia plutonem /równorzędnym/, które zakończyły pierwszy etap ich służby, wzywani są na rozmowy kwalifikacyjne. Wyróżniającym oficerom proponuje się czteroletnie dowodzenie plutonem. Oficerowie, którym tego nie zaproponowano zwalniani są do rezerwy. Po czteroletnim dowodzeniu plutonem, w drugim etapie służby, wyróżniającym się oficerom proponuje się kurs dowódców kompani, a po jego ukończeniu czteroletnie dowodzenie kompaniami /bateriami/ w jednostkach wojskowych. Oficerów, którym nie zaproponowano ukończenia kursu dowódców kompanii zwalnia się do rezerwy. Czteroletni okres dowodzenia kompanią /baterią/ kończy drugi etap służby oficerów w siłach zbrojnych.

Wyróżniający się oficerowie po upływie czterech lat dowodzenia kompaniami /bateriami/, kierowani są na Wyższy Kurs Doskonalenia Oficerów, który rozpoczyna trzeci etap ich służby. Wyższy Kurs Doskonalenia Oficerów jest dwustopniowy. Pierwszy stopień kursu prowadzony jest w Akademii Obrony Narodowej. Około 10 - 15% oficerów, którzy ukończyli pierwszy stopień kursu z najwyższymi ocenami, zakwalifikowanych zostaje na dwuletnie stacjonarne studia dowódczo sztabowe w Akademii Obrony Narodowej.

Oficerowie, którzy ukończyli z wynikiem pozytywnym pierwszy stopień Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów i niezakwalifikowali się na studia w Akademii Obrony Narodowej, kierowani są do Ośrodków Doskonalenia Zawodowego Rodzajów Wojsk i Służb w celu ukończenia drugiego stopnia Wyższego Kursu Doskonalenia Ofi-

cerów. Ukończenie z wynikiem pozytywnym pierwszego stopnia Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów kończy się nadaniem oficerom honorowego tytułu "Oficer Zawodowy".

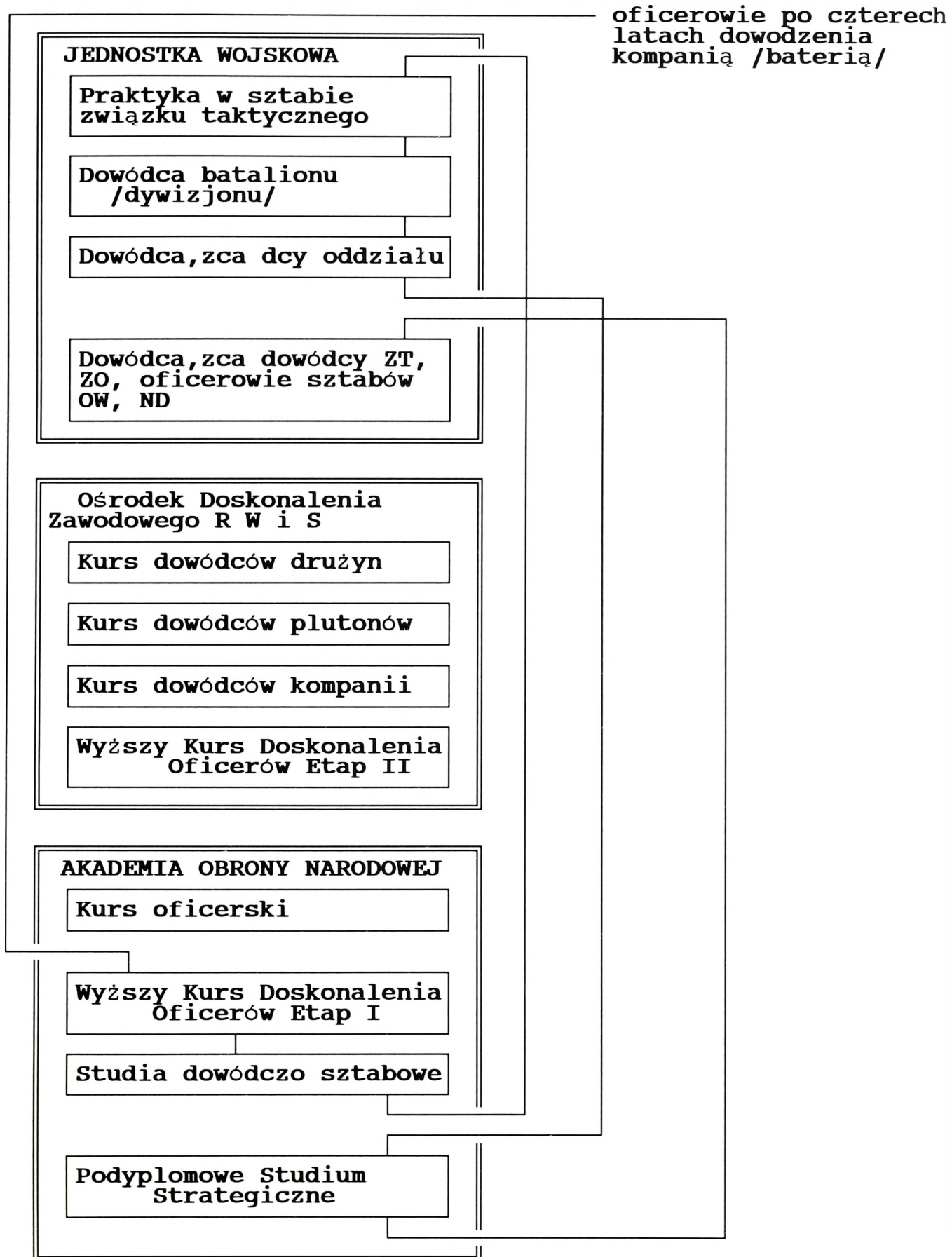
Oficerów, którym po czterech latach dowodzenia kompanią /baterią/ nie zaproponowano Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów zawalnia się do rezerwy.

Po ukończeniu Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów pierwszego stopnia oficerowie dzielą się na dwie grupy:

-grupa pierwsza, w której skład wchodzi oficerowie skierowani na studia do Akademii Obrony Narodowej lub innej równorzędnej akademii poza granicami kraju /Rys.11/.

grupa druga - oficerowie skierowani na drugi stopień Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów. do Centrów Doskonalenia Zawodowego Rodzajów Wojsk i Służb /Rys.12/.

Oficerowie zawodowi pierwszej grupy, po ukończeniu z wynikiem pozytywnym Akademii Obrony Narodowej /równorzędnej poza granicami kraju/, kierowani są na praktykę na stanowiska oficerów operacyjnych w sztabach związków taktycznych i oddziałów. Po dziewięćmiesięcznej praktyce, oficerów tych wyznacza się na stanowiska dowódców batalionów na okres czterech lat. Wyróżniający się dowódcy batalionów wyznaczani są na dowódców i zastępców dowódców oddziałów również na okres czterech lat. Po tym okresie wszyscy dowódcy oddziałów i zastępcy kierowani są do Akademii Obrony Narodowej na Podyplomowe Studium Strategiczne, którego ukończenie uprawnia oficerów do zajmowania wyższych stanowisk dowódczych i sztabowych w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zagospodarowanie oficerów po ukończonym Podyplomo-

Rys.11. ETAP III. Oficerowie zawodowi zakwalifikowani na studia
w Akademii Obrony Narodowej

wym Studium Strategicznym realizowane jest zgodnie z potrzebami Państwa i jego Sił Zbrojnych.

Oficerowie, którym po upływie czterech lat dowodzenia batalionem nie zaproponowano stanowisk dowódcy i zastępcy dowódcy oddziału, wyznaczani są na stanowiska w sztabach oddziałów i związków taktycznych bez powtórnej możliwości dowodzenia oddziałem. Nie mogą również ukończyć Podyplomowego Studium Strategicznego. Służba w Siłach Zbrojnych oficerów z ukończoną z wynikiem pozytywnym Akademią Obrony Narodowej trwa 30 lat. Po tym okresie oficerowie zawodowi zwalniani są do rezerwy, z możliwością, na zasadzie dobrowolności, przejścia do pracy w administracji państwowej.

Oficerowie zawodowi drugiej grupy, którzy ukończyli Wyższy Kurs Doskonalenia Oficerów drugiego stopnia, kierowani są do służby na stanowiska oficerów sztabów batalionów, oddziałów i związków taktycznych./Rys.12/ Oficerowie ci nie mogą pełnić funkcji dowódczych na stanowiskach od dowódcy kompani /baterii/ wzwyż. Służba w Siłach Zbrojnych tych oficerów nie może przekroczyć 25 lat. Po tym okresie oficerowie ci zwalniani są w trybie natychmiastowym do rezerwy, z możliwością, na zasadzie dobrowolności, przejścia do pracy w administracji państwowej.

Rys.12. ETAP III. Oficerowie zawodowi nie zakwalifikowani na studia do Akademii Obrony Narodowej

3.2. Awansowanie oficerów na wyższe stopnie wojskowe.

"Przy udzielaniu nagród i awansowaniu należy uwzględniać starszeństwo w służbie, biorąc przy tym również pod uwagę zasługi poszczególnych oficerów"^{1/}. Tak w lapidarnym skrócie ujął zasady awansowania znany francuski teoretyk wojskowy okresu napoleońskiego Henri Jomini w "Zarysie Sztuki Wojennej".

Nieodłącznym towarzyszem służby oficera jest stopień wojskowy. Chciałoby się, aby był on wyznacznikiem pozycji, roli i umiejętności żołnierza w strukturze liniowo - funkcjonalnej

KANDYDACI NA OFICERÓW wyszt. średnie, wyższe	SZKOLENIE podstawowe w Jedn.Woj wybranego do służby R W i S PRZYSIĘGA	SZKOLENIE specjalistyczne i ogólnowojsko- we do szczebla dowódcy drużyny /obsługi, zespo- łu, działonu/ w Ośrodku Dosc Zawodowego wybranego RWiS	PRAKTYKA na st.dcy drużyny w Jedn.Woj	KURS OFICERSKI w AON	KURS dców pluto- nów w Ośrod. Dosc. Zawod. RWiS	SŁUŻBA w J.W.na stanowis- ku dcy plutonu	
AWANSE		Po ukończeniu z wynikiem po- zytywnym szko- lenia awans do stopnia kaprała podchorążego		Po pozy- tywnym ukończe- niu awans do stopnia podporu- cznika		Po dwóch latach dowodze- nia plu- tonem awans do stopnia poruczni- ka	
miesiące lata	3	9	1	15	21	24 2	48 4

Rys.13. Przebieg pierwszego etapu służby oficerów.

^{1/}Zarys Sztuki Wojennej, Henri JOMINI, Rozdział II, str.62.
Wydawnictwo MON Warszawa 1966 Wydanie 1.

wojska. Nie zawsze nim jednak jest. W proponowanym rozwiązaniu rozwoju oficera w służbie, awansowanie oficerów rozwiązaliśmy następująco:

-w etapie pierwszym:

-w etapie drugim:

ROZMOWY propozycje do	KURS przygotowawczy do podjęcia studiów zawodowych	STUDIA ZAWODOWE na koszt sił zbrojnych Wszyscy oficerowie, którzy posiadają wykształcenie średnie i zdecydowali się na ich ukończenie	KURS dowódców kompanii /baterii/	SŁUŻBA w jednostkach wojskowych na stanowiskach dowódców kompanii /baterii/
rezerwy lub 2 lata dca pl lub:		AWANS	po ukończeniu kursu awans do stopnia kapitana	

mies. 48
lata 4

51

93

96
8

144
12

Rys.14. Przebieg drugiego etapu służby oficerów decydujących się na podjęcie zawodowych studiów pierwszego lub drugiego stopnia.

W awansowaniu oficerów na kolejne stopnie wojskowe w czasie pokoju nie przewidujemy awansowania wcześniejszego. Awans traktujemy jako wyznacznik rzeczywistych umiejętności oficera. Nie spełnienie przez oficera wymogów niezbędnych do awansowania na kolejny stopień wojskowy, w wyznaczonym czasie, poprzez zaniedbanie się w służbie powoduje natychmiastowe zwolnienie oficera do rezerwy.

-w etapie trzecim:

ROZMOWY	KURS WKDO	STUDIA W AON	PRAKTYKA	SŁUŻBA	KURS	SŁUŻBA	PRACA
propozycje do rezerwy lub:	do stanowisk sztabowych, najlepsi na studia w AON	dowódczo sztabowe	na stanowisku oficerów sztabów w ZT /ZO/	w j.w dowódca batalionu /dywizjo-nu/ 4 lata dowódca, szef sztabu oddziału 4 lata	PSStrat	na wyższych stanowiskach w SZ RP	dla chętnych w admin państwowej
AWANSE		po ukończeniu studiów awans do stopnia majora			awans do stopnia podpułkownika	wg wacatu na st. pułkownika, generała	

mies. 144	147	171	180	276	288	348	
lat 12			15	23	24	30	45

Rys.15. Przebieg trzeciego i czwartego etapu służby oficerów, którzy ukończyli studia w Akademii Obrony Narodowej i Podyplomowe Studium Strategiczne.

ROZMOWY	KURS WKDO	SŁUŻBA	PRACA
propozycje do rezerwy lub:	po 3 m-cach kursu w AON i niezakwalifikowaniu się na studia w AON ponowne rozmowy i wybór do rezerwy lub 9-cio m-czny kurs na stan oficerów sztabu batalionu, oddz., ZT	w J.W. na stanowiskach oficerów sztabów batalionów, oddz ZT.	dla chętnych w adm państwowej
AWANSE	Ukończenie WKDO uprawnia do awansu na majora	Mogą awansować tylko do stopnia majora pod warunkiem służby na stanowisku sztabowym o etacie major	

mies 144
12

156
13

300
25

Rys.16.Przebieg trzeciego i czwartego etapu służby oficerów, którzy ukończyli WKDO nie decydując się na studia w AON.

ZAKOŃCZENIE

Zdajemy sobie sprawę z niedoskonałości zaprezentowanego przez nas modelu przebiegu służby oficera w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, jak również z tego, że nie jest to on oparty na przesłankach heurystycznych. Jego ostateczny kształt, to wynik naszych doświadczeń i przemyśleń oraz obserwacji środowiska oficerskiego, i konsultacji z nim, wszystkich prezentowanych przez nas propozycji i rozwiązań.

Reasumując - uważamy, że oficerami powinni zostać ludzie, którzy czują wewnętrzną potrzebę bycia nimi. Inni, traktujący służbę wojskową doraźnie, jako pewien wymuszony etap w ich życiu, spowodowany potrzebą etyczną lub ekonomiczną, powinni dawać szansę jej zrealizowania i odejścia.

Sądzymy, że po uszczegółowieniu koncepcji do poziomu umożliwiającego jej wdrożenie, zapewni ona przygotowywanie oficerów zgodnie z wymogami współczesnego i przewidywanego kształtu pola walki oraz Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w nowych uwarunkowaniach ustrojowych i geopolitycznych. Zapewni również realizację celów tym, którzy zawód oficera traktują z zamiłowaniem i tym, którzy wybrali go, z różnych względów jako sposób na życie w pewnym jego okresie.

